6րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1673

ԻԶՄԻՐ 28|10 ՅՈՒՆՎԱՐ 1915

ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

طاشينك

ارمنيجه يومى سياسى غزته

صاحب امتياز : هرانت ماموريان

"TACHINK„
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE

Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՎԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Հր.	

Չհրատարակուած ձեռագիրք ետ չեն տրուիր

ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԵԼՔԻՆ ՄԷՋ

Սապահի թանգէն եւ բեղուն խմբագրապետներէն Տ. Ք. հարկ կա՞յ ըսել, Տիգրան էֆ. Քէլէկեան, Օսմանեան Հայրենիքին ներկայ բազմաթիւ կարեւոր հարցերուն վրայ օրը օրին իր հեղինակաւոր ձայնը լսելի ընելէ յետոյ համրութեան, ժամանակ կ'գտնէ նաեւ զբաղելու դաշնակից պետութեանց զինուորական կարեւոր շարժումներուն վրայ, բայց այսքանն ալ բաւ չհամարելով կ'ջանայ Թշնամի կառավարութեանց թէ ռազմական, թէ զինուորական եւ թէ ելեւմտական բոլոր հարցերուն վրայ իր ցուցմունքն ընել եւ անոնց սը խաղերն մէկիկ մէկիկ մասնանշել։

Ահա այս վերջին կարգին կ'պատկանէր Դաշինքի մէջ երէկուան Թարգմանաբար հրատարակուած բազմակողմանի յօդուածը. ուր Տ. Ք. նախ պատմականն ընելէ ետք ֆրանքօ-ռուս զինակցութեան զինուորական տեսակէտէն, կ'յանգէր նիւթականին, դաշնակիցներու իրարու հանդէպ ունեցած փոխադարձ պարտականութեանց վրայ կը դառնար եւ ապա կ'հարցնէր թէ Ֆրանսայի ըրած զոհողութեանց փոխարէն ի՞նչ ըրաւ ցարի Ռուսաստան եւ ինչպէ՞ս կրցաւ փոխարինել Ֆրանսայի տուած միլիոնները, որ այժմ դարձեալ ելեր դրամ կ'պահանջէ եւ սով ալ չբաւականանալով սպայ եւ զօրավար կուզէ, որ զրկուին վարելու համար իր բանակները։

Սապահ իրաւունք ունի այսպէս իր քննադատական շանթերն արձակելու հիւսիսի մեծ արջին գլխուն եւ անուղղակի ցուցելու Ֆրանսայի միլիոններուն եւ ցարդ ըրած անօգուտ զոհողութիւններուն վրայ, մինչեւ եթէ այդ միլիոններն մեզի այսինքն մեր երկրին յատկացուէին հրաշքներ կրնայինք գործել, եւ շատ աւելի օգտակար հանդիսանալ քաղաքակիրթ աշխարհին։

Բայց խնդիրն ասոր վրայ չէ. այլ սա կէտին վրայ թէ Ֆրանսա կրկին անգամ պիտի զոհացնէ՞ իր անկարող եւ անօգուտ զինակիցը. եթէ **Սապահի** նման եւ անոր կարողութեան ու յանկարծահասութեան չափ կարող գրիչներ գտնուէին Ֆրանսայի մէջ եւ նմանօրի ալ յօդուածներով գրգռէին հասարակաց կարծիքն, բնա՛ւ տարակոյս չունինք թէ օրուան նախարարութիւնը, խորհրդարանէն վախնալով պիտի մտածէր Ռուսիոյ ներկայ պահանջքներուն զոհացում տալէն առաջ եւ մեծ զգուշութեամբ պիտի վերաբերուէր եւ պահանջուած տասի տեղ Թերեւս մէկ պիտի տար, ներկայ պատերազմի անել վիճակէն մինչեւ ազատիլը։ Դժբախտաբար ֆրանսական օրագրութիւնը կուրցած է, պետական մարդիկը օրուան հոսանքէն քշուող տարուող անհատներ են, մեծ գլուխներու սովէն կ'տառապի այսօր Ֆրանսա, եւ **Սապահի** թանկագին ու բազմակողմանի տեսակէտներն ըմբռնելու ատակ ոչ ժողովուրդ կայ եւ ոչ ալ կառավարող գլուխ, հետեւաբար կասկած չունինք թէ Ֆրանսա դարձեալ միլիոններու խորխորատին մէջ պիտի գլտորի եւ Ռուսիոյ լիուլի զոհացում պիտի տայ հայթայթելով նաեւ թէ սպաներ եւ թէ զօրավարներ։

Բայց ինչո՞ւ այսքան զբաղինք եւ կարեւորութիւն տանք մեր Թշնամիներուն ներքին գործերուն, որքան ալ ճիշդ եւ ուղիղ ըլլան մեր տեսակէտներն անոնց ընթացքին նկատմամբ։ Լաւագոյն է որ մենք մեզմով զբաղինք, մեր առօրեայ ծանուցուած յաղթանակներով զգլխինք ապագայի վերջնական յաղթանակի հեռանկարովն տոգորուած գրենք ու խօսինք մեր եւ մեր զինակիցներուն շանթահարիչ յաջողութիւններուն վրայ...։

ՍՍ

ՎԱՐԺՈՒՀԻՆ

— Ասօր անշուշտ եղբայրս իր հայրենասիրական պարտքը կատարած ըլլալուն, կը խորհէր Զապէլ երբ ձմեռուան ցրտաշունչ օր մը գաղջ սրահին տակ, կէս օրուան զբօսանքին իր աթոռին վրայ զամուած ժամանակով խոկումներու մէջ թաղուած էր եւ հոգին ու ուշադրութիւն կը դարձնէր իր չուրջ վազվզող եւ աղմկոտ մանուկներուն։

Իրաւ ալ եղբայրը՝ Սարգիս նոյն առաւօտուն մեկնած էր իր զինուորական պէտէլը։

Բայց Զապէլին համար այդ դրամը, իր խնայողութիւններուն ամբողջ մթերքը, մեծ նշանակութիւն մը չունէր։ Արդէն նեղ օրերու համար պահուած գումարի մը կարգը անցած էր այլ եւ արժէքաւորութեան այն փոքր սրտակը՝ որ Զապէլին ամբողջ հարստութիւնը կը կազմէր մէկ քանի զարդասեղներու հետ։ Սակայն այդ հարստութեան գոյացման սկսած օրերուն տասնը քանի երկնելու չէր որ հինգը մէկնալով մը զնուած էր իր չոր կուրծքը եւ արեւելեան երկաթուղիի ու տարբեր բաղդախաղերու շահելիք խոշոր պարգեւներով ապագայ փեսացուի մը հեռապատկերը շինած էր իրեն համար։

Բնութենէն նուազ օժտուած իր գեղեցկութիւնը եւ խաղացկանութիւնը արգելք եղան փութացնելու հիմէնեան կապը եւ հիմա արդէն թեւակոխած էր այն տարիքը՝ ուր աղջիկները ամէնէն քիչ բախտը կ'ունենան ամուսին մը գտնելու։ Կանուխէն որբացած, ընտանիքին իբրեւ երէց անդամը ստիպուած էր ապրուստ մը ճարել ու նետուած էր ուսուցչութեան ասպարէզը։ Միջակ կարողութեամբ վարժուհի մըն էր։ Մէկը այն բազմաթիւ մանկավարժուհիներէն՝ որոնց կը յանձնուի 40—50 փոքրիկներու դաստիարակութիւնը։ Հսկիչ մըն էր ինք աւելի երկսեռ մանուկներու՝ որոնց հետ իր կեանքին ամէնէն թարմ ժամանակը կ'անցընէր քիչ մը մայրենի լեզուով գրել կարդալ եւ հաշուի մէջ ալ մինչեւ աղիւսակը սորվեցնելով։

Եկան ժամանակներ սակայն երբ իրմէ շատ աւելի գիտականներն ալ, փայլուն վկայականներ կրող աշակերտուհիներն ու ուսուցչուհիներն ալ վարձատրութեան մէջ հաւասարեցան իրեն։ Ուրեմն ի՞նչ հարկ այլեւս մտաց յոգնեցնել թէ պաշտօնի ընթացումով կամ արժէքով որքա՞ն կրնան գնահատուիլ կրթութեան գործին նուիրեալները։ Անկէ եղաւ որ արդիւնքը աւելի մեծ դեր կատարեց ամսաթօշակներ որոշելու կամ բաժնելու գործին մէջ։ Ո՞րն էր ուրեմն այն խթանը որ պիտի կրնար զինքը եւ իր պաշտօնակիցները իրենց պարտականութիւններուն եւ պատասխանատուութեան ճշգրիտ եւ լիակատար գիտակցութեան մղել։

Անգամ մը որ ինքզինքը նիւթապէս փճացած եւ տարիներու աշխատութեան արդիւնքը մէկ հարուածով չքացած տեսաւ, կառչիլ ուզեց բարոյական յենարաններու։ Իր կոչումին վեհութիւնը, սերունդներու դաստիարակը եղած ըլլալու վեհ գաղափարը եւ վերջապէս հարկաւ ազգին կողմէն իր քրտնաջան աշխատութիւններուն ըմբռնուիլը, մանաւանդ տառապանքի մէջ արիանալու կամք եւ կորով ցոյց տալու գեղեցիկ շարժումը փայլակի մը նման մէկ ակնթարթի մէջ անցան իր աչքերուն առջեւէն։ Այդ փորձութիւնները ուրիշ անգամներ ալ ունեցած էր սակայն՝ երբ պաշտօնակիցներէ հալածուած եւ բամբասուած, ծնողքներէ նախատուած եւ անկատար խոստումներէ յուսախաբուած ու երբեք գոհնի միջոցներու չդիմելով ինքզինք մխիթարած էր։

Զապէլ ա՛յն վարժուհիներէն էր՝ որոնք տասնը գովեստներէ, չփանալու եւ հակառակութիւններէ վրդովելու երկար տարիներ, թէեւ ոչ արդիւնաւոր բայց հանդարտ ու մաքուր պաշտօնավարութիւն մը կ'ունենան։ Ինքն ալ գիտցած էր իր այս կարողութիւնը եւ յաջողութիւնը։ Ուստի նոյն օրը՝ երբ ո՞վ գիտէ, քանի հազարերորդ անգամ իր անցեալը եւ ներկան կը մտաբերէր, ուշի ուշով ինքզինքը ուրիշ վարժուհիներու հետ բաղդատելէ վերջ, ամէն անգամուան պէս դարձեալ կը յանգէր այն եզրակացութեան թէ իրեն նմանները հազուագիւտ են։

Այս մխիթարութիւնն անգամ չի գոհացուց զինքը։ Ընդհանրապէս գժգոհ աղջիկ մը չէր եղած։ Եթէ երբեմն, թերեւս յաճախ կսկիծ մը ունեցած էր՝ փոխանակ օրինակի համար՝ կարուհի կամ ձեռնարկուհի ըլլալու, վարժուհի եղած ըլլալուն համար, միշտ սփոփուած էր սակայն աւելի հանգիստ եւ աւելի օգտակար, հոգ չէ թէ նուազ շահաւոր ասպարէզ մը նախընտրած ըլլալուն համար։ Մինչ այդ հանդարտութիւնը հիմա կը նեղացնէր զինքը։ Ամբողջ կեանքի տաղտուկ շրջան մը լծուած գործունէութիւնով անցուցած ըլլալուն կը զգջար։ Իր պաշտօնին միօրինակութենէն անհանգիստ կը ձանձրանար։ Ի՞նչպէս կրնար հիմա ազնուանալ, աւելի աշխոյժ, աւելի եռանդ ցոյց տալ՝ երբ գործին ըմբռնումը պակսած էր իրեն եւ չորցած էր այնպէս, ինչպէս չորցած էր, նման այն մեքենային՝ որ յաճախակի գործածութեան մէջ կը մաշի, կը բաւէ որ զինք գործածող ոյժը չպակսի։

Ցանկալի յիշեց թէ շաբաթական մէկ քանի պարապոյ ժամեր ունի զորս անձնական զբաղումներու յատկացուցած է, երբ նոյն պահերուն այլեւս պաշտօնակիցներ կը դասախօսեն իր կառավարած դասարանին։ Վճռեց այդ ժամերն ալ դպրոցին յատկացնել։ Իմացած էր որ իրեններէն զատ մի քանի փոքր կարգերու ձեռագործի ճիւղը թափուր մնացած է վարժարանին մէջ։ Որոշեց ինք ստանձնել։ Եւ զոհողութեան այս ոգին, նոր շունչ մը ներարկեց իր ընդարմացած մտքին եւ սրտին. Զբօսանքը լրացաւ։ Ամբողջ յետ միջօրէն աշխոյժով, քիչ մըն ալ անհամբերութեամբ պարապեցաւ իր սաներուն հետ որոնք այն օրը աւելի սիրուն եւ աւելի գրաւիչ թուեցան իրեն։ Արձակուրդէն վերջ ներկայացաւ տեսչութեան եւ յայտնեց իր փափաքը։

Տնօրէնը քիչ մը զարմանքով, բայց վերջապէս ուրախութեամբ ընդունեց զինք նեղ կացութենէ մը փրկող այս առաջարկը։ Հարկ է, նոյնիսկ խոստովանիլ թէ վարժուհիին ինքնաբեր ընթացքը քիչ մը հիացում առթեց ամէնուն։ Եւ Զապէլ ձրի ուսուցչուհի դարձաւ՝ որ բոլոր այլ պայմաններուն հակառակ, ո՞վ գիտէ, ի՞նչ հոգեկան թաքուն մղումներով, անշուշտ կը փրկէր ինքզինքը մղձաւանջներէ եւ կը բարձրացնէր վարժուհիներու վարկը։

Երեկոյին երբ տուն մտաւ ու հոն գտաւ զինուորութենէ վերադարձող իր աղուոր եղբայրը, աւելի ուժգնօրէն սեղմելով ողջագուրեց զայն հպարտօրէն սեղմած իր կուրծքին վրայ։

ՀԵՐԱՆՈՅՇ

ՆՈՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԵՐՐԵԱԿ ՁԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Անգլիական կառավարութիւնը, Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի միջեւ գոյացուելիք համաձայնութեան մասին Հռոմի մէջ տեղի ունեցող բանակցութիւնները ապարդիւն ձգելու համար, ամէն տեսակ միջնորդութիւններ ու ձեռնարկներ թէեւ փորձեց, սակայն չի յաջողեցաւ։ Նոր համաձայնութիւնը թէեւ վերջնական կերպով չէ աւարտած, բայց հիմնական կէտերու մասին երեք տէրութիւններն ալ իրարու մօտեցած են։ Այսօր Ռումանիոյ մէջ տիրող քաղաքականութիւնն է Երրեակ Ձինակցութեան քաղաքականութիւնը։ Իսկ այն խմբակը որ առանց քաղաքական իրաւունքները նկատի առնելու, լոկ Երրեակ Համաձայնութեան գործիչներուն նիւթական ու բարոյական բրօբականտներուն խաղալիք կը դառնայ, երբեք չի կրնար կառավարութեան քաղաքականութիւնը փոխել։ Ռումէն կառավարական անձեր պատերազմի սկիզբէն ի վեր գերման զինուց յաջողութեան մասին կատարեալ հաւատք ունենալով զանազան հոսանքներու ու պատասխանատուութեան հետ երբեք չի տարուեցան ու չի փոխեցին բնաւ իրենց քաղաքականութիւնը։

Այսօր կացութիւնը հեռատես աչքերով դիտողներ, կը պնդեն թէ Ռումանիա ոեւէ ժամանակ անկարելի է որ համաձայնութեան միանայ։ Ռումանիա, Պալքաններու մէջ քաղաքական հաւասարակշռութեան պաշտպանման համար միայն համաձայնած է Յունաստանի հետ։ Այս հաւասարակշռութեան այս կերպ պաշտպանումը արդեօ՞ք ո՞ր խումբին օգտակար պիտի ըլլայ. Սակայն գուշակել դժուար խնդիր մը չէ։ Ռուս կառավարութիւնը հինգ ամիսէ ի վեր, Պալքաններու մէջ նոր խառնակութիւն մը ծագեցնելու համար ամէն կերպով աշխատեցաւ։ Ռումանիան ու Պուլկարիան պատերազմի մասնակից ընել փորձեց, անգլիական կառավարութիւնը Պուքրէշ եւ Սօֆիա մասնաւոր գործիչներ ղրկեց։ Բայց ամբողջ այս ջանքերը ոեւէ արդիւնք չունեցան ու չկրցան ազդել, նախապէս Ձինակցութեան այս երկու տէրութեանց մէջ յառաջ բերած հաւասարակշռութեան վրայ։ Ռումանիա վստահ էր թէ Թրանսիլվանիոյ գրաւումէն յետոյ անոր կցումը անկարելի էր։ Թրանսիլվանիոյ Ռումէններ ուղղակի ինքնավարութիւն մը աւելի նախապատիւ կը համարէին Ռումէն տիրապետութեան։ Փոխանակ պարապ տեղ զոհեր տալու համաձայնութեան միանալու, լաւագոյն էր դէպքերու հետեւիլ, ու օրին մէկը այսպէս Յունաստանի ու Պուլկարիոյ հետ համաձայնութիւն մը գոյացնել ի շահ իրենց ազգային ու պետական յառաջդիմութեան։

Պէքիր Թալէպաթ

Ազգային Անցուդարձ

Վաղը, Հինգշաբթի, Վարդանանց Տօնին առթիւ Առաջնորդ Ս.ը հանդերձեալ է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ։ Յաւարտ պատարագի յատուկ հոգեհանգիստ պիտի կատարուի վասն հոգւոց ազգային բոլոր նահատակաց։ Պատարագի սկզբնաւորութիւնն պիտի ըլլայ ժամը 9½-ին, երգեցողութիւնք քառաձայն մասնակցութեամբ Հռիփսիմեան վարժարանի երգեցիկ խումբին։ Եկեղեցիէն վերջ Մեսրոպեան վարժարանի մէջ գրական պարզ հանդէս մը տեղի պիտի ունենայ նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս.ին։

Երէկ առաւօտ Ղեւոնդեանց քահանայից տօնին առթիւ խիստ գեղեցիկ կերպով տեղի ունեցան եկեղեցական արարողութիւնք Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ։ Ներկայ էին Ստեփաննոսի եւ արուարձաններու բոլոր քահանաները։ Ս. Պատարագի սպասարկութիւնք եւ երգեցողութիւնք կատարուեցան ամբողջովին քահանաներու կողմէ։ Յաւարտ եկեղեցւոյ, յատուկ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ, թաղուած քահանայից հոգւոյն։ Ի վերջոյ բոլոր քահանայք Առաջնորդարան երթալով Առաջնորդ Ս.ը պատուոյ գինինք աւանդական խանդավառմամբ։ Ներկայ էր նաև Գեր. Տ. Յակոբ-Աշոտ Սրբազան։

— Երկուշաբթի օր երեկոյեան վարժարանաց Տիկնանց Խնամակալութիւնը Միսաքեան վարժարանի մէջ նիստ գումարեց նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս.ին։ Ներկայ էին Ազն. Տիկնայք Ս. Թ. Սպարթալը, Ա. Կ. Արապեան, Ա. Գ. Մարգոսեան, Մ. Հ. Մատաթեան, Լ. Տօք. Թօփալեան, Ա. Յ. Համբարձումեան։ Ժողովը զբաղեցաւ վարժարանական ընթացիկ խնդիրներով։ Որոշուեցաւ յաջորդ նիստը գումարել տասնհինգ օրէն Պաքրճեան մանկապարտէզի մէջ։

— Ազգ. վարժարանները Բարեկենդանի արձակուրդի առթիւ այս երեկոյ կ'փակուին ու կ'վերաբացուին յառաջիկայ Երեքշաբթի առտու։

Կ'տեղեկանանք որ ինչպէս նախորդ տարիներ, այս տարի ևս Հայ վաճառականները որոշած են Հինգշաբթի՝ փակել իրենց վաճառատուները ի յարգանս ազգային տօնին։ Առաջնորդարանն ևս փակ է ըստ սովորութեան։

— Ճանապարհաշէն զօրաց հրամանատար Ճաֆէր պէյ որ վերջերս բաւական վտանգաւոր հիւանդութիւն մը անցուցած էր, կատարելապէս բժշկուած ըլլալով երէկ այցելեց Առաջնորդ Ս.ին և ժամու մը չափ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Ճաֆէր պէյի հիւանդութեան միջոցին Առաջնորդ Ս.ը անձամբ այցելած և քանիցս ալ լուրերը առած էր։

— Առաջն. Փոխանորդ Տ. Հրանտ Ծ. Վրդ. երէկ առտու Պանտըրմայի ճամբով Պոլիս մեկնեցաւ ընտանեկան գործերու բերմամբ։ Տ. Հրանտ Ծ. Վ. 8-10 օրէն պիտի վերադառնայ քաղաքս։ Նմանապէս Պոլիս մեկնեցան Ազն. Ասպետ Գ. Պալըլի, Տիար Կ. Տիլպէր և Ս. Դ. Եսայեան, նմանապէս քաղաքէս մեկնեցաւ գործերու բերմամբ Գալուստ էֆ. Փափազեան Ուրլայի ճամբով։

—Առաջնորդ Ս.ը երկուշաբթի օր ինչ ինչ գործերու առթիւ այցելեց Վսեմ. կուսակալին և զինուորապետութեան պետ՝ Վսեմ. Բիգա փաշային։

— Գորտէլիօյի Դպրաց դասուն աննեցիներու համար նուիրած են. Տիարք՝ Եղիարք Աւետիքեան՝ 200 հաց, Յակոբ Ալէքսանեան՝ 30 հաց։ Տ. Հրանտ Ծ. Վ. իր պնակի հասոյթն 22 ղրշ. ողջ։

— Մանկտոյի աղքատ տղոց կօշիկ հայթայթելու համար նուիրած են. Տիարք՝ Յ. Կ. Ունճեան՝ 1 ոսկի, Կ. Մահսէրճեան՝ 72 ղրշ., Յ. Յովհաննէսեան՝ 72, Տօքթ. Յ. Սանտալճեան՝ 70, Ս. Կոստանդեան՝ 60, Կ. Պէրպէրեան՝ 39, Յ. Գարագաշեան՝ 36 ղրշ.։

Քաղ. Վերջին Լուրեր

[Քաղուած Պոլսոյ եւ Եգիպտի թերթերէն]

Եգիպտոսի մէջ օսմանեան բանակին յաղթութեան լուրերը հաստատուած են ընդհանուր բանակատեղէն Պոլսոյ ժամանելին սպասած տեղեկութիւններով։ Պաշտօնական զեկոյցը կը ծանուցանէ, թէ օսմ. բանակը որ Եգիպտոսի մէջ կը կռուի, յաջողութեամբ կը յառաջանայ եւ մերժելով անգլիացի յառաջապահները դէպի Սուէզի ջրանցքը։ Օսմ. հետեւակազօրքերու վաշտեր անցած են ջրանցքը Տօսումի և Սերափումի միջեւ։ Միեւնոյն զեկոյցը կ'աւելցնէ, կրցանք թշնամի նաւերու կրակին առջեւ գրաւել անգլիացւոց պաշտպանութեան դիրքերը։ Անգլիական յածանաւ մը ծանրապէս վնասուած է մեր թնդանօթներէն։ Պաշտօնական տեղեկագիրը կը վերջանայ ծանուցանելով օսմանեան տորմիղին նոր արշաւանքները, որուն մէկ մասը ռմբակոծած է Եալթայի նաւահանգիստը։ Թուրք տորմիղը նմանապէս ընկղմած է ռուս նաւ մը։

∴ Պաղտատէ կը հեռագրեն թէ օսմ. բանակները զանազան ցեղերու հետ միանալով գրաւած են Հաֆըզը և կը քալեն Պասրայի դէմ։ Միեւնոյն տեղեկութեանց համաձայն կ'ըսուի թէ Հաֆըզի 10,000 զինուորները համախմբուած են Քուռնի մէջ։

∴ Եգիպտոսէ հասած հեռագիրներ կը տեղեկացնեն թէ 20,000 պէտէվիներ, Սենուսիներու ցեղեր, գրաւած են Սիվան. այս խռովութիւնը շարժման մէջ դրած է Լոքի անգլիական բանակները։

∴ Գիշերը Սօֆիայէ հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ պահեստի սպաներ փետր. 5ին զէնքի տակ պիտի կոչուին մասնակցելու համար տեղի ունենալիք ռազմափորձերուն որոնք պիտի տեւեն մէկ ամիս։

∴ Պերլինէ կը տեղեկացնեն թէ Գայզէրը հասած է արեւելեան ռազմաճակատի գերման սպայակոյտի կեդրոնը ուր այցելած է Սիլէզիի երկրապահ զօրախումբերուն։

∴ Վիէննայէ կը հեռագրեն. Աւստրօ-Հունգարական զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Գարբաթեաններու մէջ կացութիւնը անփոփոխ կը մնայ։ Միեւնոյն զեկոյցը կ'ըսէ նմանապէս թէ, աւստրիացի օդանաւորդներ ռմբակոծած են Ադրիականի մէջ ֆրանս. պատերազմական փոխադրանաւ մը։ Վիէննայէ դարձեալ կ'իմացնեն թէ, պաշտօնական հրատարակութեան մը համաձայն կ'ըսուի որ Մ. Բէօմայերի յաջորդած է Աւստրօ-Հունգարական ելեւմտից Նախարար Մ. Ուլինսքի։

∴ Վօլֆի զեկոյցը այսօր կը տեղեկացնէ թէ, Իփրի հիւսիս-արեւմտեան կողմը, Գերման բանակներ Ֆրանս. խրամ մը գրաւած են։ Միեւնոյն տեղեկութեանց համաձայն կ'ըսուի թէ, Ֆրանս. բանակներ յառաջացած են մինչեւ գերման խրամ մը որ կը գտնուէր Ապասէի ջրանցքին հիւսիսային կողմը։ Այս վայրին մէջ ճակատամարտը դեռ կը շարունակուի կատաղութեամբ։

∴ Պերլինէ կը ծանուցանեն թէ Ռուսական Դուման պիտի հրաւիրուի յառաջիկայ Մարտ 10ին։

∴ Վերջին ժամուն կը տեղեկացուի թէ «Ալֆօնս» թրանսաթլանթիքը ընկղմած է։ Նաւորդները ազատուած են։

∴ Վերջին ժամուն Վիէննայէ կը ծանուցանեն թէ աւստր. զօրախումբեր այս վերջին պահերս, սաստիկ ճակատամարտներ մղած են, որոնք վերջացած են ի նպաստ իրենց։ Այս ճակատամարտներուն հետեւանքով աւստրօ-հունգարական զօրախումբերը յաջողած են Բիմբոլունկը գրաւել։ Միեւնոյն տեղեկութիւնք կ'աւելցնեն թէ, ռուսերու կորուստները կարեւոր եղած են։ Աւստրիացիք 12000 ռուսեր գերի բռնած են։

∴ Պապի հրամանով, Կիրակի օր, Եւրոպայի բոլոր կաթոլիկ եկեղեցիներուն մէջ աղօթքներ պիտի կատարուին, խաղաղութեան գալուստին համար։ Պապը ներկայ պիտի գտնուի պատարագին, Ս. Պետրոսի եկեղեցւոյն մէջ, իր ամբողջ քարտինալներով։ Դիւանագիտական մարմիններ պաշտօնապէս չպիտի հրաւիրուին այս եկեղեցական արարողութեան։

∴ Անգլիական գործակցութիւնք կը տեղեկագրեն թէ թրքական և անգլիական զօրախումբերու միջեւ Իսմայիլիէի եզերքը ընդհարում մը տեղի ունեցած է և պատերազմի միջոցին ծագող ամպրոպի մը հետեւանքով, Անգլիացիք ստիպուած են նահանջել։ Ջրանցքին շրջակայքը օսմ. զօրախումբերու երեւան գալը սաստիկ գրգռութիւն մը առաջ բերած է Անգլիացւոց մէջ, որոնք անմիջապէս նախազգուշութեան բոլոր միջոցները ձեռք առած են պարագային համեմատ։ Բօր-Սայիտի և Իսմայիլիէի միջեւ գտնուող կայանները պարպուած են։ Անգլիացիք ջրանցքին զանազան մասերը հողահանով կը մաքրեն իրենց յածանաւերուն անցքը դիւրացնելու համար։

∴ Օսմ. տեղեկատու դիւանին մէկ մասնաւոր թղթակիցը կը ծանուցանէ, թէ Եգիպտոսը գրաւելու ջանացող օսմ. բանակը բարձրեալին շնորհիւ, մօտեցած է Սուէզի ջրանցքին և հոն գտնուող անգլ. չորս նաւերու, որոնցմէ մին ընկղմած է, միւսը հրդեհի տուած, երրորդը վնասուած ու չորրորդն ալ ստիպուած է խոյս տալ։ Անգլ. հինգերորդ նաւ մը, իր փախչելն, Սուէզի ջրանցքին մէջ խարսխած է։

Տեղական Լուրեր

ՏԷՖԹԷՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Նահանգիս տէֆթէրտարութեան կողմանէ կը տեղեկացուի թէ անցեալ օր տեղի ունեցող աճուրդին մէջ չի ծախուած 154 ոչխար և 10 ուլեր այսօր, չորեքշաբթի, պիտի ծախուին առտու ժամը 9ին Ալիփաշայի հրապարակին վրայ։ Երբ գիներու անյարմարութիւն ծագի չպիտի ծախուին ու աճուրդը պիտի երկարի մինչև կիրակի փետր. 1 միեւնոյն տեղը։ Փափաքող կրնան ներկայ գտնուիլ յիշեալ վայրը որոշեալ ժամերուն։

ՀԵՌԱԳԻՐ

[Տեղական թերթերու]

Կ. ՊՈԼԻՍ. փետր. 9.—Պերլինի «Թակէպլաթ» թերթը կ'իմանայ թէ Յունաստան զօրաշարժի կը պատրաստուի։

ՆՈՅՆ. Պերլինէ կը հեռագրեն թէ Գարբաթեաններու մէջ ռուսական յարձակողականը սկսած է վերստին։

ՆՈՅՆ. Պերլինէ կը ծանուցանեն թէ Ալպանիոյ նախկին իշխան Վիտ Գարբաթեաններու աւստրիական բանակին մէջ կը գտնուի գործօն մաս մը առնելով հոն մղուող կռիւներուն։

ՆՈՅՆ. Ծերակոյտը իր այսօրուան նիստին մէջ քուէարկած է սահմանադրական օրէնքի բարեփոխեալ յօդուածները, 43 դէմ 3 ձայնով։

ՆՈՅՆ.— Գահաժառանգ իշխան Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. այսօր ներկայ գտնուած է Ծերակոյտի նիստին։

ՆՈՅՆ.— Գերմանիոյ մէջ հանգանակութիւններ բացուած են, ի նպաստ գերմանացւոց կողմանէ գրաւեալ Պոլոնիական մասին մէջ գտնուող թշուառներու։

ԱԶԴ

Ի նպաստ Հայ.-Որբախնամ Ընկերութեան տրուելիք հանդէսի յաջողութիւնն այնքան մեծ եղած է, որ, կարգադիր մասնախումբը յարգոյ հասարակութեան գոհացում տալու համար որոշած է երկու անգամ ներկայացնել զայն. մին Հինգշաբթի (վաղը) կէսօրէ վերջ և միւսը Ուրբաթ երեկոյ ճաշէ վերջ։

Անոնք որ կը փափաքին Հինգշաբթի հանդէսին ներկայ գտնուիլ պէտք է իրենց թուապրելիք տոմսերու համար մանիշակագոյն տոմսակ պահանջել, իսկ Ուրբաթ գիշերուանին համար՝ նարնջագոյն։

Թուապրութիւն կ'սկսի այսօր Երեքշաբթի առտու ժամը 9½ին և կը տևէ 3 օր մինչև Հինգշաբթի կէսօր։

Փափաքողք կրնան նոյն պահուն տոմսակ ալ գնել։

Շատ քիչ օթեակներ կան տրամադրելի։ Գիները կը մնան նոյնը։

Կալերի՝ միայն 2½ ութնոց։

«ԴԱՇԻՆՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 165

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ՓԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ՖԱՈՒՍԹԱ ՊԱՐՏԵԱԼ

ԺԵ.

ՆԱՄԱԿԸ

—Շնորհակալ եմ Ձեր վեհափառութենէն։ Ձեր նշանակած ժամանակը կատարելապէս կը յարմարի ինծի։

Ուրեմն այդ ժամանակը շա՞տ մօտ է, հարցուց Թագուհին սրտատրոփ։

—Ո՛հ, տիկին, ատիկա ինծմէ կախում չունի, որովհետեւ ես ո՛չ Աստուած եմ որ վսեմափայլ դուքսին մահուանը ժամ... ոչ ալ թագաւոր... զանի կախաղան հանել տալու համար...

—Կախաղա՞ն, ըսաւ Գաթէրին խուլ ձայնով մը, և շարունակեց՝ բոլորովին գունատ...

Ռուճճիէրի խանդալից Մօրվէրը կը դիտէր։

—Յստակ կերպով բացատրեցէ՛ք մտքերնիդ, ըսաւ աստղագէտը իր կարգին...

... ըսել է թէ խնդիրը չի կայանար...

—Հրացանի հարուածով մը Կիզը սպաննելո՞ւն մէջ ըսել կուզէք, ինչպէս սպաննեցի Քօլինիին, ըսաւ Մօրվէր։

Բնա՛ւ։ Ուստի, փոխանակ գրելու «Վճարելի մահուան հետեւեալ օրը», աւելի ճիշդ պիտի ըլլար՝ եթէ Ձեր վեհափառութիւնը գրէր. «Վճարելի Պ. Կիզի գլխատման հետեւեալ օրը»

—Մօրվէր, ըսաւ թագուհին շնչասպառ, ուրեմն դուն խոր միջոցը գտած ըլլալու ես սոսկալի ամբաստանութեամբ մը հարուածելու դուքսը... Խօսէ՛, բարեկամ... Իրաւ է որ առատօրէն մոռցած եմ քեզ... Բայց եթէ այդ տեսակ ծառայութիւն մը մատուցած ես իմ զաւկիս... հինգ հարիւր հազարէն աւելի մեծ գումար մը յանձնելու խոստումս պիտի ունենաս... կը լսե՞ս...

—Կը լսեմ, վեհափառ։ Բայց գոհ պիտի ըլլամ այն գումարով զոր հաճեցաք նուիրել ինծի, ըսաւ Մօրվէր։ Ուստի ինծի կը մնայ թուղթի տեղ թուղթ յանձնել ձեզ... Դուք ինծի կուտաք հինգ հարիւր հազար ֆրանքնոց մուրհակ մը։ Ես ձեզի պիտի տամ գլուխ մը արժող նամակ մը... Կարդացէք ատիկա, տիկին...

Այս բառերը ըսելով՝ Մօրվէր իր գըրպանէն հանեց նամակ մը և տուաւ թագուհիին։ Գաթէրին անդամ ակնարկ մը նետեց անոր վրայ և մրմնջեց.

—Կիզի գի՛րն է...

Գաթէրին և Ռուճճիէրի միաժամանակ ծռեցան սեղանին վրայ դրուած նամակին վրայ։ Դրեթէ շօշափող իրենց երկու գլուխները՝ կիսաստուերին մէջ կը յօրինէին մէկը այն պատկերներէն զոր Ռամպրան միայն պիտի կրնար արտայայտել։ Զօրաւոր և [illegible] մը, տեսակ մը վայրագ բանաստեղծութիւն կ'արտայայտէր այս երկու ծերացած, խորշոմած և մարմարի պէս անգոյն գլուխներէն, որոնց վրայ սակայն կը նկարուէր չարաշուք և սոսկալի ուրախութիւն մը։

Եւ այս տեսարանը Մօրվէրէն զատ ուրիշ որ և է մէկու մը վրայ ազդեցութիւն պիտի գործէր... Ահաւասիկ նամակին պարունակութիւնը.

«Տիկին,

«Այնքան լաւ համոզեցիք զիս որ չեմ «ուզեր վայրկեան մը սպասել՝ սկսելու «համար ձեր մանրամասնօրէն ինծի պարզած հիանալի ծրագրին գործադրութիւնը։ Ուստի ոչ թէ մէկ ամիսէն կամ «ութը օրէն՝ այլ հիմա անմիջապէս «Պլուա պիտի երթամ։ Ուրեմն նոյն իսկ «Պլուայի մէջ է որ պատիւ պիտի ունե«նամ ձեզ սպասելու, փութացնելու հա«մար այն երկու դէպքերը որոնց տեղի «ունենալուն կը փափաքիմ հաւասար «եռանդով. նախ մահը՝ ձեր գիտցած «մարդուն, և երկրորդ՝ միութիւնը ձեզի «ծանօթ երկու իշխանութեանց։

«Հանրի, Կիզի դուքս... այժմ։»

Ասիկա նոյն իսկ այն նամակն էր զոր Կիզ Մօրվէրի յանձնած էր Ֆաուսթայի տալու համար։ Մօրվէր նամակը ընդօրինակելով՝ անոր ձեռագիրը և կատարելապէս նմանցուած պատճէնը Ֆաուսթայի յանձնած էր։ «Հանրի, Կիզի դուքս... ԱՅԺՄ» ստորագրութիւնը՝ դուքսին խոհեմութենէն վրիպած խառնակութիւնը կը կազմէր։ «Ձեր գիտցած մարդուն» բառերը կը լուսաբանէին նամակը՝ այդ մարդը թագաւո՛րն էր...

Երբ Գաթէրին կրկին կրկին կարդաց այս նամակը՝ ոչ թէ անոր իմաստը հասկնալու համար, որովհետեւ այդ իմաստը խիստ պայծառ կերպով կ'երեւէր իրեն, այլ անոր մէջ փնտռելու համար այնպիսի ծանրակշիռ ամբաստանութիւն մը որով կարելի ըլլար ջախջախել դուքսը՝ հարցուց.